ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 90΄

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ **(ΜΟΝΑΔΕΣ 70)**

Ποιος φοβάται τους μετανάστες

Η μαζική εισροή μεταναστών – και λαθρομεταναστών – στην Ελλάδα και στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες κατά την τελευταία δεκαετία έχει προκαλέσει πολλές μεταβολές στο κοινωνικό και ιδεολογικό προφίλ των χωρών υποδοχής. Αντιλήψεις ρατσιστικές, ξενοφοβικές εξαπλώνονται. Πόση βάση έχουν όμως τέτοιες αντιλήψεις; Φταίνε οι μετανάστες για την ανεργία και την εγκληματικότητα;

Οι μετανάστες στη χώρα μας και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές κοινωνίες θεωρούνται από πολλούς οι κύριοι υπαίτιοι και της ανερχόμενης εγκληματικότητας και της αυξανόμενης ανεργίας. Πρώτον, η διασύνδεση μεταναστών – ανεργίας φαίνεται λίγο πολύ αυτονόητη (οι ξένοι παίρνουν τις δουλειές των ντόπιων). Δεύτερον, δεν υπάρχει στον δημόσιο χώρο σοβαρός προβληματισμός γύρω από τα πραγματικά αίτια της υψηλής ανεργίας και της εγκληματικότητας/κοινωνικής αποδιοργάνωσης.

Αν λάβουμε υπόψη μας ότι οι μετανάστες αμείβονται χαμηλότερα από τους εγχώριους εργάτες και ότι συνήθως εργάζονται σε τομείς που οι Έλληνες αποφεύγουν, είναι προφανές πως η φτηνή εργασία τους ενισχύει τον ανταγωνισμό και τον δυναμισμό μιας σειράς κλάδων που στην προμεταναστευτική περίοδο ατονούσαν. Στην πραγματικότητα, η απότομη και μαζική εισροή φτηνού εργατικού δυναμικού στην Ελλάδα της περασμένης δεκαετίας βοήθησε την οικονομική ανάπτυξη της χώρας τόσο όσο και η είσοδος των Ελλήνων προσφύγων μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή τη δεκαετία του ’20. Και στις δύο περιπτώσεις, ο συνδυασμός φτηνού εργατικού δυναμικού από τη μια μεριά και αυξημένης ζήτησης για προϊόντα πρώτης ανάγκης από την άλλη οδήγησε στην απογείωση της ελληνικής οικονομίας.

Όσο για την εγκληματικότητα, και εδώ η διασύνδεσή της με τη μετανάστευση είναι εξίσου παραπλανητική. Το πρώτο που πρέπει να τονιστεί εδώ είναι ότι το ποσοστό εγκληματικότητας στον χώρο των μεταναστών είναι χαμηλότερο σε σχέση με αυτό του συνόλου του ελληνικού πληθυσμού. Επιπλέον, πρέπει κανείς να λάβει υπόψη του ότι σε όλες τις ανεπτυγμένες κοινωνίες υπάρχει μια θετική συσχέτιση φτώχειας / περιθωριοποίησης και παραβατικότητας / εγκληματικότητας – ανεξάρτητα από το αν αυτοί που ζουν στο περιθώριο είναι μετανάστες ή όχι. Έτσι, ακόμη και αν δεν υπήρχαν μετανάστες στη χώρα μας, αν τις περιθωριοποιημένες θέσεις κατείχαν Έλληνες, πάλι θα είχαμε σχετικά υψηλούς δείκτες εγκληματικότητας.

Τα παραπάνω οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η κύρια αιτία της αυξανόμενης ανεργίας και εγκληματικότητας σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες δεν σχετίζεται απόλυτα με τη μετανάστευση που χαρακτηρίζει τις ευρωπαϊκές κοινωνίες. Γιατί η παθητική προσαρμογή των ηγεσιών στο παγκόσμιο status quo και οι στρατηγικές που όλες οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις ακολουθούν σήμερα οδηγούν στην εξής αντινομία: Από τη μια μεριά οι πολιτικές ελίτ μιλούν για κοινωνική συνοχή, για την ενίσχυση του οικογενειακού θεσμού, των παραδοσιακών αξιών κτλ. ενώ από την άλλη, στην προσπάθειά τους να «προσαρμοστούν» στην παγκοσμιοποίηση, ακολουθούν πολιτικές που πολλαπλασιάζουν τις

ανισότητες, επιδεινώνουν τις συνθήκες εργασίας και οδηγούν στην περιθωριοποίηση ενός μεγάλου τμήματος του εργατικού δυναμικού.

Συμπερασματικά, η εντύπωση ότι αν δεν είχαμε μετανάστευση όλα θα πήγαιναν καλά είναι μια επικίνδυνη ξενοφοβική φαντασίωση, που μας κάνει να μη βλέπουμε τα πραγματικά αίτια της σημερινής κοινωνικής κρίσης. Στη μετάβαση από την οικονομία στην κοινωνία της αγοράς, οι μετανάστες χρησιμοποιούνται σαν αποδιοπομπαίοι τράγοι.

(απόσπασμα από το άρθρο του Νίκου Μουζέλη, «Ποιος φοβάται τους μετανάστες» που αναρτήθηκε στην εφημερίδα «Το Βήμα» στις 24 Νοεμβρίου 2008 (διασκευή)
Ανακτήθηκε στις 10 Απριλίου 2026 από https://www.tovima.gr/2008/11/24/opinions/poios-fobatai-toys-metanastes/

Ο Νίκος Μουζέλης είναι Καθηγητής του London School of Economics.

Α.Ι. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΜΟΡΦΗΣ **(ΜΟΝΑΔΕΣ 30)**

Α.Ι.1. Να γράψετε περίληψη του κειμένου έκτασης 120 - 140 λέξεων.

(μονάδες 8)

Α.Ι.2. Στη **δεύτερη (2η)** παράγραφο **(«Οι μετανάστες στη χώρα μας ... της εγκληματικότητας/κοινωνικής αποδιοργάνωσης.»)** χρησιμοποιείται η επίκληση στη λογική. Να γράψετε το μέσο πειθούς για τον συγκεκριμένο τρόπο πειθούς, τεκμηριώνοντας την απάντησή σας με **ένα (1) στοιχείο** από το την παράγραφο.

(μονάδες 2)

Α.Ι.3. Στην **έκτη (6η)** παράγραφο **(«Συμπερασματικά, … σαν αποδιοπομπαίοι τράγοι.»)** αναφέρεται:

«Συμπερασματικά, η εντύπωση ότι αν δεν είχαμε μετανάστευση όλα θα πήγαιναν καλά είναι μια επικίνδυνη ξενοφοβική φαντασίωση που αποπροσανατολίζει, που μας κάνει να μη βλέπουμε τα πραγματικά αίτια της σημερινής κοινωνικής κρίσης. Στη μετάβαση από την οικονομία στην κοινωνία της αγοράς, οι μετανάστες χρησιμοποιούνται σαν αποδιοπομπαίοι τράγοι. »

Πώς κρίνετε την άποψη του συγγραφέα ότι οι μετανάστες χρησιμοποιούνται συχνά ως “αποδιοπομπαίοι τράγοι” για τα κοινωνικά προβλήματα της σύγχρονης κοινωνίας; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας. **(μονάδες 4)**

Α.Ι.4 Ο συγγραφέας στην **πρώτη (1η)** παράγραφο χρησιμοποιεί **ρητορικά ερωτήματα.** Να εξηγήσετε τον ρόλο τους, κάνοντας αναφορά σε **δύο (2)** στοιχεία της λειτουργίας τους σε σχέση με το νόημα της παραγράφου.

(μονάδες 4)

Α.Ι.5. **α**. Να αναφέρετε ποιο είδος σύνταξης κυριαρχεί στην **τέταρτη (4η)** παράγραφο **(«Όσο για την εγκληματικότητα ... πάλι θα είχαμε σχετικά υψηλούς δείκτες εγκληματικότητας.»)**, τεκμηριώνοντας με **δύο (2)** στοιχεία. **(μονάδες 2)**

β. Να αναπτύξετε με **δύο (2)** επιχειρήματα τι επιτυγχάνεται με τη χρήση της συγκεκριμένης σύνταξης.

(μονάδες 2)

Α.Ι.6. Να αντικαταστήσετε τις πιο κάτω υπογραμμισμένες λέξεις με **μία (1) αντώνυμη** από τις τρεις (3) επιλογές που δίνονται σε κάθε περίπτωση, διατηρώντας τη σημασία που έχουν μέσα στην πρόταση.

(μονάδες 4)

α. [...] δεν υπάρχει στον δημόσιο χώρο σοβαρός προβληματισμός γύρω από τα πραγματικά αίτια της υψηλής ανεργίας και της εγκληματικότητας/κοινωνικής **αποδιοργάνωσης**.
(2η παράγραφος)

i. συγκρότησης
ii. σύγκρουσης
iii. απορρύθμισης

β. [...] είναι προφανές πως η φτηνή εργασία τους **ενισχύει** τον ανταγωνισμό και τον δυναμισμό μιας σειράς κλάδων που στην προμεταναστευτική περίοδο ατονούσαν.
(3η παράγραφος)

i. ενδυναμώνει
ii. αποδυναμώνει
iii. ενθαρρύνει

Α.Ι.7. α. Να αναλύσετε τις λέξεις **«μεταβολές»** και **«ανεργίας»** στα δύο συνθετικά τους μέρη και

β. να σχηματίσετε **δύο (2)** νέες απλές ή σύνθετες λέξεις από το **δεύτερο (β΄)** συνθετικό της κάθε λέξης.

(μονάδες 4)

α. Ανάλυση συνθετικών

	Α΄ συνθετικό	**Β΄ συνθετικό**
Μεταβολές		
Ανεργίας		

β. Σχηματισμός **δύο (2)** νέων λέξεων (απλών ή σύνθετων) από το δεύτερο (β΄) συνθετικό της κάθε λέξης

i. _____ _____
ii. _____ _____

Α.ΙΙ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΛΟΓΟΥ (ΜΟΝΑΔΕΣ 40)

«Οι μετανάστες στη χώρα μας και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές κοινωνίες θεωρούνται από πολλούς οι κύριοι υπαίτιοι και της ανερχόμενης εγκληματικότητας και της αυξανόμενης ανεργίας.»

Σε άρθρο σας που θα δημοσιευτεί στην ηλεκτρονική εφημερίδα του σχολείου σας:

α. Να αναπτύξετε **δύο (2) λόγους** που οδηγούν στην εκδήλωση ρατσιστικών συμπεριφορών.

β. Να εισηγηθείτε **δύο (2) τρόπους** με τους οποίους το άτομο και η κοινωνία μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στην καταπολέμηση του ρατσισμού.

(Έκταση: τουλάχιστον 350 λέξεις)

ΤΕΛΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ

* Δίνεται φύλλο για να γραφτεί η παραγωγή γραπτού επικοινωνιακού λόγου.